

Ændringsforslaget, men jeg maa med min Collega Justitsministeren gjøre opmærksom paa, at den yderligere Sikkerhed, som man venter af en kongelig Anordning, efter hvad der forekommer mig, ikke opnaaes, eftersom jo en kongelig Anordning kan udvirktes af en Minister, medens en følgende Minister jo kan søge den tagen tilbage; og dernæst maa jeg med min Collega Justitsministeren fremhæve, at det forekommer mig mindre rigtigt, naar Ændringsforslaget vil udtale den bestemte Form, under hvilken et Ministerium skal ordne og bestemme Administrationen.

Madvig: Der er ikke Tale om at gjøre en Ministers Anskuelse gjældende, men der er Tale om at fastslaae en varig Regel, og den høitæredede Cultusminister vil vistnok, naar han nærmere overtænter Sagen, finde sig noget rokket i sin Tro paa Continuiteten i Ministeriet. Det maa naturligtvis forudsættes, at der er en vis Continuitet tilstede, som gjør, at man ikke letfindig springer frem og tilbage — skjøndt den ikke engang i denne Form altid er tilstede — men det hører til den constitutionelle Regjeringsform, at naar et Ministerium forandres, indtræder der med selve denne Forandring andre Anskuelser, som forsaavidt have Ret til at gjøre sig gjældende, og det er derfor virkelig lidt beynnderligt at troste sig med, at, fordi man selv personlig har den eller den Anskuelse, saa alle de, der følge efter i den Stilling, man indtager, skulde have den samme Anskuelse, naar man dog veed, at der handles om et Punkt, hvor den høitæredede Minister for Dieblicket befinder sig i Modsetning til et meget stort Fleertal i det andet Thing. Jeg veed vel, at en kongelig Anordning ikke er fuldkommen afgjørende, men der ligger i selve denne Form, idet Kongen udtaler sig paa en Tid, hvor Sagen i det Hele ordnes, og der med Hensyn til det omhandlede Punkt finder en Dpgjørelse Sted mellem den almindelige Lov og Hensynet til Kirken — der ligger deri, siger jeg, en betydeligt Garant for Fremtiden og en sømmelig Beroligelse for dem, der høre til Kirken og modtage en Lov om Verne-

pligten, hvori der findes en Henvisning til en saadan Anordning. Der ligger endvidere deri en Hævdelse af, hvad man i hele dette Forhold anseer for sømmeligt og ønsker at see gjort gjældende. Det er ikke ganske ligegyldigt, at det staaer fast, at det ikke er en enkelt Ministers særlige Mening, men et af Regjeringen og Hs. Maj. Kongen som Regjeringens Hoved udtalt Princip, at der skal sørges for, at to Ting, der ere skilte fra hinanden, nemlig den borgerlige Vernepligtslov med dens Bestemmelser paa den ene Side, og hvad der ansees for rigtigt med Hensyn til de geistlige Embeders Besættelse paa den anden Side, ikke komme i Conflict med hinanden. Med disse Ord skal jeg indlade Sagen til Doms.

Liebe: Jeg tillod mig før at bede om Ordet, for at gjøre omtrent de samme Bemærkninger, som nu lige ere blevne fremsatte af det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig). Da den høitæredede Formand har givet mig Ordet, skal jeg imidlertid tillade mig alligevel at gjøre en kort Brug deraf, og det saameget mere, som jeg har været med at stille det foreliggende Ændringsforslag, og mit Navn endogaa ved et Tilfælde er kommet til at staae først blandt Forslagsstillerne. Det er ingenlunde, fordi jeg finder, at dette Ændringsforslag indeholder en i og for sig tilfredsstillende Ordning af det Forhold, hvorom det her gjælder, at jeg har været med til at stille samme. Jeg finder det tværtimod kun lidet tilfredsstillende, men dog rigtignok mere tilfredsstillende end det, der foreligger fra den ærede Ministers Side. Hvad der efter min Anskuelse af Forholdene vilde være meest tilfredsstillende, var, at man med Hensyn til det her omhandlede Spørgsmaal blev staaende ved den gjældende Ret; og dette var jo ogsaa Regjeringens Udgangspunkt, da denne Sag først kom under Forhandling i Repræsentationen. Jeg maa tilstaae, at jeg har vanskeligt ved at forstaae, hvorledes det er gaaet til, at denne Sag har kunnet taarne sig op til at blive Gjenstand for alvorlig Kamp i Repræsentationen. Jeg kan vanskeligt forstaae det, uagtet jeg meget